

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre, szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferenc, szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyiltelek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Egyről-másról.

III.

Egyleteink.

Kézdi-Vásárhely város szellemi életére nézve az utolsó évtized korszakot alkotó volt Akadát egyesek, kik felrúzzák a kedélyeket békés, egykedvű nyugalomból, cselekvési tért mutatának ki a szellemnek, s a közönség, megértve az intő szót, mohón kapott az új eszmék után. Egymás után alakultak az egyletek, minden modern eszme nagy hűvvel karoltatott fel. Így alakult ezen évtized alatt a közművelődési, a tűzoltó és a jótékony nőegylet. Ezen egyesületek egyelőre dicsegetre méltó buzgalmat és nagy tevékenységet fejtettek ki, s csupa öröm volt nézni a kézdívasárhelyi ifjúságot, mint buzog minden szépért és jóért, hanem — fájdalom! — a nagy lelkesülés csak szalmatűz volt s ma e szép irányú egyletek csak névben élnek.

De vegyük rendre a dolgot.

A közművelődési egyesület 1875-ben nagy lelkesítéssel megalapított. Három szakosztállyal bírt, u. m. felolvasási, színi és dal-zene-szakosztályokkal. Bele volt vonva ezen egyletbe a város összes értelmisége, részint mint alapító és pártoló, részint mint működő tagok. A városi, mindkét nembeli ifjúság sietett a közművelődés zászlója alá szegődni s ki-ki tehetsége szerint igyekezett a közjót előmozdítani.

A színi és zene-szakosztály műkedvelői előadásokat tartott, melyek rövid idő alatt meghódították a közönséget. A közönség tódult a színházba, mert felfogta, hogy azokat, kik minden mellettkérdés nélkül harcolnak a közmű-

velődésért, erkölcsi kötelessége pártolni. Egy év leforgása alatt az előadások 1000 frton felül jövedelmeztek, melyből a színi szakosztály számára gyönyörű színpad és díszletek, a zene-szakosztály részére zene-eszközök szereztek be, a felesleg pedig jótékony célokra fordított. Ebben az időben nem történhetett valami nagyobb országos szerencsétlenség, hogy a közművelődési egyesület meg ne jelent volna filléreivel mindenütt, a hol segélyre volt szükség, miáltal nevét tiszteltté téve s városának tiszteletét és becsületét szerzett mindenfelé. Ezekon kívül a közelmúltban is igen sokan érezték az egylet jótékonyágát.

Egy rövid évi pályafutás után apró félreértések kezdék az egylet erejét emészteni. A régi rend felbomlott, a régi lelkesülés eloszlott, s az egyetértés helyébe személyeskedés, pártoskodás lépett, mely rövid idő alatt megásá az egylet sirját. Minden látható ok nélkül, minden nagyobb összeütközés nélkül egyszerre csak megszűntek az előadások. Azóta már évek multak el, s ezen idő alatt nem akadt senki, ki csak meg is kísérelte volna e nagyfontosságú egyletet merev álmából felébreszteni. A drága színpad ott hever, az egerék s az idő pusztításának kitéve, s az Istentől kívül senki, de senki sem őrökdik felette.

Ha valamely egylet megszűnik létezni, annak vagyona felett törvény szerint a köz. hatóság őrökdik további rendelkezésig. A közművelődési egyesület vagyonának egy része a rendőrséghez került, a jó ég tudja, mily uton, s dícséretére legyen mondva a rendőrségnek, az híven őrökdött azon tár-

gyak felett, melyek nem hivatalosan, leltár mellett, hanem csak amugy brevi manu lettek átadva. De tegyük fel azon esetet, ha ezen vagyonból valami elveszne, avagy valami nagy kár esnék benne: ki lenne felelős ezért s ki tudná azt bebizonyítani, hogy mi veszett el, mikor sehol fel nincs írva, hogy miképték az egylet vagyonát. A köz. hatóság oltalma alatt álló színpadra és díszletekre nézve, ha biztosítva vagyunk is, hogy még ez idő szerint épen megvannak, de hol van az egylet egyéb vagyona, u. m. a költségesen beszerzett könyvtár? Ezt már csakugyan igen nehéz lenne megmondani.

Imitt-amott szerteszét láttunk egyes részleteket, de hogy ezek az egyletre nézve örökre elvesztek, arról erősen meg vagyunk győződve.

A közművelődési egyesületnek egyik szakosztálya él még maig is. Ez a zeneszakosztály, mely évek során önállóan, saját emberségéből fenn tudta tartani magát. Tagjainak higgadtsága nem engedte a viszálykodást belopózni, s nem érintve azon ambíció-szülte kicsinyeskedések által, nem csak fenn tudta tartani magát, hanem folytonosan fejlődött és erősödött, s hogy mennyire életképes e zenekar, mi sem bizonyítja fényesebben, mint a közelebről rendezett két hangverseny.

A zene-szakosztály minden nyilvános fellépésével felmerül az a kérdés, hogy nem lehetne-e a többi szakosztályt is életre keltetni?

Nézettünk szerint nagyon is lehetséges. Az egyesületnek megerősített alapszabályai vannak és van rendes tisztikara, melynek kötelességei az egylettel szemben nem szűntek meg; tehát e

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábo 1 garmond sorért vagy annak térfogatáért 4 kr. s minden egyszeri közlés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal ár-kezelvényben részesít.

A „Nyiltér“ rovatban közlendő cikkek soronként 10 kr. díjért közöltetnek.

A „Székelyföld“ tárczája.

Tavaszkor.

Megénekelném én is a tavaszt,
Mint annyi költő már megénekelte;
Kitudja hányszor érhetem meg azt?
Hányszor viruland égi napja, kelte?

Siet virulni a busz barna föld; —
Erdő, mező s a sárga réti szőnyeg
— Mert oly kevésig lesz a pástja zöld, —
Az ünnepélyre versenyezve jönnek.

Oly lelkesedve kezdi a madár,
Hogy visszacsattog a liget dalától;
Miként ha látna a szűk léthatárt,
Mely ősz harasztját dobja néki gátul...

Hát még az ember számtalan raja
Mily élvovárral lép ki a piacra!
Miként ha nem von' semmi bú-baja:
Kedvvel rohan az életérti harcba.

A földmives már sietve szánt, vet, —
Olyan rövid a termelő időszak!...
A sok henyt is vonzza élvezet;
Jó napjait hisz ekkor éli ő csak.

Nem bír a lélek ellenállani;
E tünemények úgy elandaltatják;
Holott a báj e tarka foltjai
Hervadásnak árnyait takarják...

Megénekellek ébredő tavasz: —
Azonba' lellem oly málan mereng el!
Mert érzi: boldog akkor lesz, ha az
Őrök tavaszra bátran ébredett fel.

Imets F. Jákó.

Társadalmi életünk némely betegségeiről.

(Felolvasa Erdélyi Károly felső népiskolai igazgató a kézdívasárhelyi tanítói kör által f. évi március 26-án rendezett hangversenyen.)

(Vége.)

Az irodalom is hű képét adja az általános depravationnak. Ha körülnézünk a napi sajtó termékein, azt tapasztaljuk, hogy — eltekintve a politikai lapoktól — ép azon vállalatok találunk legszélesebb körben pártolóra, melyek legkevésbé hivatnak a jó erkölcsök s különösen az annyira szükséges közműveltség táplálására.

Holmi hajmeresztő, érzék csiklandoztató regények, csipkedő, gyakran az illem határát figyelmen kívül hagyó „humoriztikusok“ — nak csufolt írkák, az ösztönesség örökhitelű neve alatt fészeltő ut- és életleírások, melyek ezen cím alatt legtöbbször oly dolgokkal való dicsekvést tartalmaznak, mik miatt máskor tán megvetés tárgya lett volna a most köztisztelőben álló író; —

ime, a mai közönség nagy részének irodalmi repertoírja!

De mindezeket vajmi kevesen veszik észre és méltatják figyelemre, — sőt hányan nevezik épen ezt „korszerű haladás“-nak!

Hogy hosszadalmas ne legyenek, még csupán egyet említek fel a számos társadalmi baj közül: a rossz házi nevelést. Tudom ugyan, hogy ezáltal okot adok ilyféle megjegyzésekre, hogy „Cicero pro domo sua“; de azért nem tágitok; mert hiában! az önmegtartózkodás mesterségébe még nem tudtam magamat annyira begyakorolni, hogy e kedvező alkalmat felhasználhatnám elmulni engedjem. — Tehát a rossz házi nevelés is társadalmi baj, még pedig a legveszedelmesebbek egyike, a mennyiben ki mondhatlan káros befolyással van a társadalomra.

Míg a rossz házi nevelésben részesülő gyermek az iskolába jár, addig valóságos átka ennek és a szegény tanítónak, a kit örökös küzdelemre kárhoztat. A tanító e küzdelmét súlyosítja egy oldalról annak tudata, hogy minden fáradsága kárba veszt; mert hiszen a mit ő az iskolában épít, azt otthon lerontják; — más oldalról pedig az aggodalom, hogy a rossz nevelésű gyermek többi tanítványaira is káros befolyást gyakorolhat, melytől azokat ő neki a legélesebb őrökdéssel sem sikerülend megmentene.

tiszti kar van hivatva, hogy a központi kormányzatot működésbe hozza és a szakosztályokba életet öntsön. Egy összehívandó közgyűlés megmutatná, hogy lehetséges-e a szakosztályokat újra működésbe hozni, vagy ha ez kivihetetlennek bizonyulna be, ezen gyűlés egyetemesmind az egylet élete és vagyona felett is végleg határozhatna. De mi ezen utóbbi esetet nem hisszük. Meg vagyunk győződve, hogy a régi lelkes tagok közül még akadnak sokan, kik a régi hűvvel és lelkesítéssel karolva fel az újraalakítás eszméjét, mindent el fognak követni annak érdekében s e szép irányú és nagyfontosságú egyesületet életre keltetni, virágzásba hozni segítendik.

Ugy legyen! Szívünkben kívánjuk!

Az ipartörvény revíziójára vonatkozó javaslat, mint értesülünk, a földm., ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumban már elkészült s legközelebb a minisztertanács elé terjesztetik.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint, az utóbbi napokban beállott fagy hazánkban csupán a gyümölcsfákban és a repcében (Bácskában és Bánságban) okozott kárt. A szőlőben és gabonában semmi kár sem történt.

Kinevezés. A hivatalos lap közli, hogy ő felsége a közös külügyminiszter előterjesztése alapján, báró Mayr Ernest rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert ezen minőségében a román királyi udvarnál meghiteltetve.

nie. Az ily gyermek két ellentétes törekvésnek szolgál alanyul; egyik öntudatosan ügykodik reá hatni az iskolában, természetesen jó irányban; a másik pedig otthon a szülei házában működik nála öntudatlanul — ferde irányban. Igen, öntudatlanul, mert fel kell tennünk, miszerint senki sem oly balgagat, hogy gyermekét szándékosan rosszul nevelje. A gyermek lelkében rendszeren a szülei háznál nyert befolyások jutnak tulsúlyra és ha ezek nincsenek összehangzatban az iskola törekvéseivel, azaz ha téves irányuak, akkor a gyermek menthetlenül áldozatul esik és erkölcsileg elvesz a társadalomra nézve. A rosszul nevelt gyermek, a mint átka volt az iskolának és tanítónak, a mint áldozat, ép úgy átka leendő társadalomnak is. Az ily gyermek a szülei háznál nyert káros benyomások következtében már az iskolában ellenségesnek tekintti a tanítót, s ha elérkezik annak ideje, hogy az iskolát elhagyja, ettől korántsem a tanítója iránti tisztelő- és hálával, hanem egyéb idegenszerű érzettel, melynek nevet adni nem akarok, eltelve vesz búcsút. S első dolga ezen érzületének az által adni kifejezést, hogy ha volt tanítójával az utcán találkozók, áttekint a másik oldalra, nehogy kénytelen legyen őt köszönteni. És ezen nem is csodálkozhatunk; mert hiszen tanítójáról otthon soha másként, csak ki

A román király husvét vasárnapján délelőtt két órakor magánkihallgatáson fogadta Hoyos grófot, ki saját fogatán, fekete szalonöltönyben érkezett meg. A király a legszívesebben módon bucsuzott el a volt és általa kedvelt követőtől. A buszkihallgatás egy óránál tovább tartott és valódi családi színezettel bírt. Az osztrák-magyar egyesület szombaton Hoyos grófnak díszes feliratot nyújtott át. A grófot a figyelem mélyen megragadta. Hálája jeléül az egyesületnek uralkodónk érczképét ajándékozta, a mi ötezer frank értéket képvisel.

Európa legöregebb diplomataja, Oroszország kancellárja, Goresakov, bevégezte nyilvános pályafutását. A csári ukáz, meghagyja az atyjáról, sőt nagyatyjáról rá maradt hű szolgálójának kancellári címét és birodalmi tanácsosi méltóságát, de a külügyek vezetése alól, — melyektől különben Goresakov az orosz-török háború befejezése óta tényleg maga is visszavonult, — forma szerint is fölmenti s azt Giers államtitkár ruházza, ezt nevezvén ki külügyminiszterré. — Goresakov Mihailovics Sándor herceg 1798. júl. 16-án született. A legidősebb tehát valamennyi működő diplomata közt. Miniszteri pályája is a legrégibb valamennyiök között csak is abszolútisztikus államban képzelhető. 1856. április 29-én, a párisi szerződés aláírása után tehát négy héttel foglalta el miniszteri széket, miután már akkor is tekintélyes diplomáciai múlt állott mögötte.

Az orosz oszázpár koronáztatása idején az ugynevezett Chodinszki mezőségen, Moszkva közelében 50 ezer katonából álló csapat fog összpontosítani. A koronázásnál a meghívott fejedelmek és az orosz udvarral barátságban álló uralkodóházak tagjain kívül Francia-, Olasz- és Spanyolország külön követei lesznek jelen, azonkívül ott lesz Montenegró és Bulgária fejedelme, a kivi kán, Perzsia és Bokara képviselői, a kaukázus, turkesztánok, tekinczek és finn népek küldöttségei és Cseng Kina képviselője.

Kecskemét, 1882. március 22.

Tek. szerkesztő ur!

Régóta gondolkodtam, — vajjon bátorodjam-e azon, nem épen szakmámba vágó kérdéshez hozzászólni: mi lehet az oka, hogy a székelyföldi kitünő minőségű gyümölcs nem vergődhetett olyan hírnévre, mint pl. a kecskeméti kajszin vagy a kecskeméti pogácsa-alma? de mind ez ideig tartózkodtam, mert azt hívtam, hogy már megoldott régen e kérdés.

Becses lapjának 44-ik száma meggyőző annak szükségességéről, hogy e kérdés igen is szellőtendő.

Pethő György barátunk a „Gyümölcsfa-tenyésztésről” irt cikkében azon

csinylőleg hallott beszélni. Az ilyen és egyéb káros benyomások aztán a zsenge gyermek lelkében termékeny talajra talál, hol buján tenyészve, őt később önmagával meghasonlással hozzák és egész életére szerencsétlenné teszik. Az ily nevelésben részesült gyermek szaporítja a társadalomban azon egyének számát, kik előtt nincs semmi szent, kik nem becsülnék senkit, de legkevésbé tanítójukat. Szerencsére, az ily egyének száma nem felette nagy és napról napra apad.

„Valamely népnek műveltségi fokát — mondja, ha jól emlékszem: Rousseau — egyebek között arról lehet megítélni, hogy minő tisztelettel viseltetik tanítóit iránt.” Hogy igaz-e van-e Rousseauak vagy nincs, azt döntse el tisztelt hallgatóim.

De ime, majd elfelejtem, hogy nem feladatomban pedagógiai értekezést tartani; sietek tehát e pontnak végére jutni, még csupán azt jegyezvén meg, hogy a rossz házi nevelésre vonatkozó fentebbi szavaim

nézetének ad kifejezést: „tenyészünk többféle gyümölcsöt s az egyes fajoknak is több fajtáját, hogy így egyiknek termékét-lenségét a másik hozama ellensúlyozza, ki-egyenlítsse s jövedelmünk ekkor, ha nem is nagy, de évről-évre egyenletes és biztos lesz.”

Örömmel vettem észre, hogy végezé-lünk egyező. De különbözik a mód, melyen annak elérhetését reméljük.

Legyen szabad megfigyeléseim eredményül kimondanom azon nézetemet, hogy a székelyföldi gyümölcs csak akkor fogja elfoglalni méltó helyét a világ piacznán, ha csakis azon nemesebb fajok termeltetnek, melyek a székelyföldi éghajlathoz és talajhoz alkalmasak és ezekből is csak azok, melyek a legdusabb hozamuak.

Kötelességem indokolni nézetemet, annival is inkább, mivel a szakértő nyilatkozatával ellenkező az.

Négy éve már innen-onnan, hogy Kecskemét porát-sarát taposom, s e négy év alatt, mondhatom, sokszor szégyenítették meg a helybeli gazdák, midőn a Székelyföld gyümölcseit, gabonáját díszekedve emelém a helybeli ilyes termények fölé. Keserves volt hallanom a lesújtó kérdést: „Miért nem szerepel hát a székely gyümölcs a gyümölcsbörzén? Miért, hogy a silányabb kecskemétiért Hamburg, Szt.-Pétervár, Páris, München, Berlin kereskedői felkeresnek minket?” Keserves volt, mert el kellett hallgatnom, hogy „a ti üzleti szellemetek sokkal helyesebb természetű irányba terel benneteket, mint az én földieimét.”

Igen is. A kajszin, a meggy, a pogácsa-alma, a bamberger-alma érésének idején meglevenedik Kecskemét. Külföldi agensek, helybeli kereskedők a reggeli 2 órától 7 óráig tartó gyümölcsvásárokon százával szedik össze a gyümölcsmérés egységül szolgáló tót garabolyokkal az almát, a kajszint sat., s már 10 órakor gőzerő röpíti gyümölcs-szállító waggonokban Kecskemét terményeit, napjában 7—15 waggonnal, a milyen épen a termés, a szélrózsa minden irányba felé.

Hja kérem, röppitheti, mert van, mit.

Csak egyforma minőségű, nagyobb mennyiségű termény piaczképes. Itt ezen elvből indulnak ki a termelők.

Kecskemétnek 4966 kat. holdat elfoglaló szőlő-kertjeiben csupán kajszin, pogácsa- és bamberger-alma termesztetik nagyobb mértékben; a meggy, kiviteli szőlő már kevesebb, s maga a szőlő ugy szőlő csak melléktermény, pedig annak nedvét újabb időben — noha a hegyi borok mögött végtelenül távol áll — épen csak úgy, mint a jóféle magyaradi, gyoroki, paulisi hegyi bort, akó szerint 8 főtért mérk s ezt épen azért, mivel nagy mennyiségben s egyforma minőségben kapható.

Maga a terület is szép darab, az igaz, de a Székelyföld gyümölcsös kertjei mégis csak több helyet foglalnak el édes hazánk szép földjéből; és — — — gyümölcskivi-

nem pusztá frázisok és légből kapott állítások, hanem tapasztalati tényeken alapuló szomorú igazságok, melyek megérdemelnék, hogy a szülők részéről a szokottnál kissé nagyobb figyelemben részesíttessenek.

A társadalmi tér a különféle betegségek kimeríthetetlen forrását képezi ugyan és én a fentebbieken kívül még igen sokat felhozhatnék; de nem folytatom tovább. Különben is úgy veszem észre, hogy akaratom ellen bójti prédikáció lett felolvasásomból. Esedezem, legyenek érte elnézéssel irántam, tisztelt hallgatóim! s vegyék tekintetbe, hogy most ugyanis épen nagybójt lévén, helyén volt a bójti prédikáció.

Ezzel van szerencsém magamat ajánlani, azon ígérettel, miszerint ha még alkalmam leend tisztelt hallgatóim előtt ily minőségben megjelenni, akkor mindvégig sokkal vigább és szelidebb hurokot fogok pengetni.

tele a Székelyföldnek még sincs; az államvaspálya épen azért nem is tartja érdemesnek keleti vonalán a gyümölcs-szállító waggonok tartását.

Igaz, hogy néha károsodnak ezen elv követése mellett, mint pl. a múlt évben is, midőn a föld árja annyira a felszínre jutott, hogy a kajszinok gyökereit elérte s ezáltal kétharmada a kajszinfa-állománynak kipusztult; de hát könnyen kiheverik azt, hiszen átlag évenként egy millió o. é. forintot vesznek be a gyümölcsből. A múlt évben egy hét alatt 250.000 ft-ára kajszint szállítottak el innen.

Mennyire másként áll a dolog a Székelyföldön! Minden gazda azon igyekszik, hogy minél számosabb fajtájú gyümölcsöt termeljen, minek természetes következménye aztán az, hogy egyetlen faluban sem termeltetik oly mennyiségben jó gyümölcs, a mennyiért a gyümölcskereskedő az utat érdemesnek tartaná.

Halljuk innen is, onnan is, hogy e vagy ama birtokos szép gyümölcsösével bír; halljuk, hogy némely falvában kitünően díszlik egyik-másik gyümölcsfaj; de hajh! pomológusaink, kertészeink csak időtöltésből foglalkoznak a gyümölcstermeléssel.

Már csak elmondom, hogy, noha a kajszin az egész környékről szállítatik, még is csak Kecskemét híres kajszinjáról. Igen, mert csak 1875-ben is a Kecskemétről vasuton kivitt 32.705 vá-m-mársa gyümölcsből a kajszin mennyisége 21.529 vá-m-mársát tett ki; a többi jobbadán a kétféle almára esett. Csemegeszlőt Magyarországnak majdnem minden pontjáról szállítanak, mégis csak a nagyarosi híres, s külföldön mind ily név alatt árusítják el. Nagy-Körös ugor-kájáról, spanyol-meggyéről híres, pedig Czegléd s több más helység is roppant mennyiségben termeli; de hát Nagy-Körös többet termel, mint azok bármelyike.

De — ugymond a régi nézet pártolója — hátha véletlenül nagy termés lesz! akkor az ár bizonyosan csökkenni fog és megfordítva, szűk termés mellett igen nagy lesz; miért változtatnám én meg eddigi nézetemet, mikor a többől épen annyit veszek be, mint a kevesebből?

Tévesen okoskodol, jámbor barátom. Minél nagyobb a termés, annál magasabb a termény ára és megfordítva. Furesának látszik, de vállalkozom annak bebizonyítására. Segélyemre lesz a helybeli piaci árjegyzékek gyűjteménye. Oka abban rejlik, mivel, midőn szállításra érdemes mennyiség terem, rögtön itt teremnek az agensek is és felverik az árat, míg szűk termés idején helyben fogyasztatik el s ára leszáll.

Nézetem szerint tehát arra kell törekedni, hogy kitudassék, minő jó minőségű, biztosan termő gyümölcsök termeltetnek az egyes községekben nagyobb mennyiségben és oly irányba terelni a gyümölcslatényesztést, mint jeleztem. A tanító urak sokat tehetnének ez irányban. A tanítógyűléseken amugy is találkozáván, egy negyed órát erre is áldozhatnának, és az ily módon összegyűjtött adatokat nyilvánosságra hozhatnák, hogy a szakértők emez adatokat a közjó előmozdítására felhasználhassák.

Elmondám, s csak arra kérem a t. szerkesztő urat: sziveskednék eme soraimat közölni becses lapjában, hogy azok a szakértők, kikkel egy nézetem vagyok, ösztönözve legyenek nézeteik nyilvánítására.

Tisztelője
Roediger Lajos.

Pár szó a gyümölcsfa-tenyésztésről.

1. A gyümölcsfák ojtásáról.

(Folytatás.)

Többféle ojtási módot és az egyes ojtási módoknak is többféle kivitelét különböztetjük meg, és pedig: héjalási ojtást végzünk akkor, ha a sebzést csak a fa héján ejtjük, a nélkül, hogy a fás részt is megsértenők; ilyenek: a szemzési, héjalási és sipolási ojtás; lapozási ojtást teszünk, midőn nemcsak a fa héját, hanem a

fás részt is harántos lapban megsebezük és az alanyon ejtett sebzést az ojtó vessző megfelelő váglapjával részben eltakarjuk; ilyen: a párosítási, lapozási és nyereg-lapozási ojtás; [h]asítási ojtást teljesítünk, ha az alany víz-szintes keresztmetszése után annak váglapját behasítjuk s a végén ékalakúra faragott ojtóvesszőt ezen hasításba úgy helyezünk, hogy az alany és ojtóvessző héjas részei pontosan találkozzanak; ilyenek: a hasítási, oldalhasítási és özláb-ojtás. Ezen említett ojtási módoknál még több is létezik; azonban a gyakorlatban leginkább csak a szemzés, párosítás, héjalás, lapozás és hasítási ojtás használtatik. Hogy ezen utóbbiak közül melyik a legelőnyösebb, azt több körülmény összehátásának megfigyelése után határozhatni meg; de általánosságban el lehet mondani, hogy azok czélszerűséggel az utóbb említett sorrend szerint bírnak s így a Székelyföldön leginkább használt hasítási ojtás sok esetben legkevésbé előnyös.

Mily ojtási módot használjunk tehát? Olyat, melyet ismerünk s melynek kivitelében jártasok vagyunk; ha pedig az ismertnél előnyösebbnek ígérkezőt ohajunk alkalmazni, úgy ajánlatos annak kivitelét megelőzőleg haszontalan fákcsakon szerezeni kellő gyakorlatot.

Bármily módon való ojtásunk sikerét elősegíthetjük, először: ha az alanyra megfelelő rokonfajú nemes részt ojtunk; másodszor: ha az ojtást kellő időben végezzük, pl. tavaszi ojtást akkor eszközölünk, midőn már az alany rügyei hajtani kezdenek, miért szükséges azt előre megszedni s hűvös helyen tartani a használat előtt; az időt illetőleg előnytelen esős és szeles időben ojtani; harmadszor: a vág-lapoknak simáknak, frisseknek és jól összeillőknek kell lenniök; negyedszer: ha a sebzett részeket levegőtől vagy egyébtől minél jobban megakadjuk óvni, használnunk ojtó viaszt; ajánlatos ojtó-viasz készül, ha 2 rész viasz, 1 rész fehér szurok és 1 rész terpentinolaj gyenge tűznél összeolvasztatik s bele csekély faggyu, olaj vagy más zsiradék kevertetik; ezen ojtó-viasz gyenge melegen használandó.

Az ojtás után eredt hajtást az ojtási évben nem, de a második évben visszavágjuk és pedig az erős hajtásoknak egy negyed részét, a középerőseknél felét, a gyengeket pedig 2—3 szemre; ezen visszavágás azon czélból történik, hogy a vessző megerősödjék; a visszavágás egy egészséges rügy felett haránt történik, mely rügyből való hajtás a fa törzsét (derekát) fogja képezni; és ezzel a második nyeres is véget ért. A harmadik és ezutáni években mindaddig visszavágjuk a főhajtást, míg törzsének kellő vastagsága és kívánt magassága el nem éretett. A mellékajtásokat, melyek a fa törzsének megerősödését segítik elő, képződési évükben bizonyos hosszúság után csak visszacsipjük és második éves korukban vágjuk vissza 2—3 rügyre s csak harmadik évükben metszendők le közvetlen a törzs mellett; midőn pedig fánkánk törzsének kívánt magassága eléretett, akkor a mellékajtások korona-képzési czélból meghagyandók.

Feltéve, hogy ojtványainkat koronájuk nevelése megkezdéséig külön fákcsokban vagyis nem állandóan megmaradandó helyükön kezeltük: lássuk most annak ültetési módját.

(Folytatása következik.)

Színészeti.

Kézdí-Vásárhely, április 10.

Kedden (április 11.) az előre hirdetett „Új feleskeiek” helyett ismeretlen akadályok miatt „Fogadd be a tótót s kiver a házából” adatott. A közönségnek nem volt oka megbánni a cserét, az előadás igen jól sikerült. Fábrianné mai szerepében teljes elismerést érdemel. Lendvayt még nem igen láttuk ily nagy szerepben. Feladatának elég jól megfelelt; a hiszékeny, könnyen elármítható barátot ügyesen játszotta. Különös dicsőretet érdemel Hegyi, ki mindvégig kitünően játszott. Első jelenetében

Az éhhalállal küzdő embert borzasztó hűség-
gel állítá elénk. Ritkán láttunk még vi-
déri szinpadon ily művészi alakítást. A kö-
zönség megrendült a borzasztó alak lát-
tára s egy pillanatra feledé, hogy színház-
ban van.

Csütörtökön (április 13.) Ferencz né-
juttatott adatott „Tündérlak Magyarhon-
ban“, népszínmű a huszár-életből, mely
talpraesett huszáros ötleteivel valóban él-
vezetes estében részcsitette a jelenlévő kö-
zönség számú közönséget. Az első felvonás
egy kissé vontatottan ment, kivéve azt a
jelenetet, midőn a szereplőkben, kik egymás
hűségét próbára akarták tenni, felgerjed a
féltekenység árta; e jelenet összevágva,
élénken folyt le. Ferencz né, midőn meg-
jelent, tapsviharral tüntette ki a közönség.
Az elismerés e nyilvánulását meg is érde-
melte a jutalmazott; érzéssel és gond-
dal játszott, szépen énekel s ezért — mint
rendesen — ez uttal is dicséretet érdemel.
Szép szintén derekesan megállotta helyét;
elég ügyesen adott kifejezést a szerepén
végig vonuló huszár-humornak; dalait is
csinosan adta elő. Várdy Rózsa és Emma
sok élénkséggel s kedvességgel személye-
síték a tábornok leányait.

Mindenféle.

Tanügyi állapotok Háromszékmegyében.

Komáromy Andor tanfelügyelő havi jelen-
téséből közöljük a következőket: himlőjár-
vány miatt a mult hóban a pákai és rétyi
iskolák szüneteltek. A nagybacsoni községi
iskola építését árlejtés útján 10 százalék
árleengedéssel Zathureczky Gyula nyerte el.
A sepsi-szentgyörgyi polgári iskolákon ki-
vül a megyében 9 községi iskolát látogatott
meg a tanfelügyelő, melyek közül leglénye-
gebb hiányokat az alsernátoni görög ke-
leti iskolánál tapasztalt, mely annyira gyarló,
hogy az ottani állapotokat tovább megtérni
semmi esetre sem lehet. Tanítójának fizetése
nem meg 40 forint, a helyiség hideg,
nem is fűthető. Taneszköze semmi, és ezen
körülmeny azért is figyelemre méltó, mint-
hogy nevezett iskolát más felekezetűek is
látogatják. — A ref. felekezeti iskola helyi-
sége nagyon szűk, 35 nsz. méter területen
75 tanköteles fiúnak kellene tanulnia. Ezen
iskolákra vonatkozólag igéri a tanfelügyelő,
— hogy javavaslatot fog beterjeszteni. —
A kézdí ev. református esperességnak be-
adványából, melyben a községi iskolákban
az iskoláztatás hiányaira a figyelem felhi-
vatik, a megyei közigazgatási bizottság
azon reményt meríti, hogy jövőre a lelkes
urak, mint iskolászeki tagok, befolyásukat
az eddignél nagyobb mérvben fogják érve-
nyesíteni s a hiányok elenyésztetésében köz-
reműködnek.

— A csikmegyei alispáni szék betöltése
tárgyában f. hó 13-ára Lázár Dénes főispán
egy bizalmas jellegű értekezletet hívott
egybe Csik-Szeredába. — Az értekezletre a
megyei összes tisztikar s azon kívül néhány
bizottsági tag volt hivatalos. Mintegy har-
minczan voltak jelen. Az értekezlet Puskás
Ferencz ajánlatára Madár Imre megyei fő-
jegyzőt és helyettes alispánt, — Lázár
Menyhért ajánlatára Becze Antal megyei
tisztí ügyészt mondotta ki jelöltekül, miután
a megkísérlet egyezség — valamelyik je-
löltnék visszalépése és egy személyben tör-
ténendő megállapodás érdekében — nem
jöhett létre. Együttal az értekezlet nyi-
latkozatra hívta fel Székely Enedre, Lázár
Menyhért és Böjthy Endre emlegetett jelöl-
teket, kik mindhárman kijelentették, hogy
nincs szándékukban az alispáni székért vá-
lasztási sorompóba lépni. Az értekezletnek
tehát mégis volt annyi eredménye, hogy
az eddig emlegetett sok jelölt helyett ma
csak két komoly jelölttel áll szemben me-
gyénk választó közönsége. A mily fontos
az állás, ép olyan komoly választási harc-
nak nézünk eléje.

— A kézdívásárhelyi ev. ref. temető kör-
nyékén a mult héten ásatások történtek. Az
ásatás folyamán constaltatott, hogy a ne-
vezett helyen egy népvándorlasi temető
van. Találtattak: egy hamuval telt csésze
és egy kis csupor s más kisebb cserépedé-
nyek, urnadarabok, emberi csontdarabok,

— többnyire szárcsontok, — lófogak és
disznó-állkapcsok, továbbá egy agyag orsó-
fej, egy bronz karika. Az ásatás színhelye-
től függetlenül, de ezen népvándorlaskori
temetőhöz tartozó helyen, találtattott egy
Antonius Pius-féle ezüst érem. A leletnek
főérdekeségét azon urnadarabok képezik,
melyek fölváltva párhuzamos hullám-
s vizszintes vonalakkal vannak díszítve. Ily-
nemű díszítéssel ellátott edények addig
csak Szilágy-Nagyfaluban és Pertogyeben,
Ordoson találtattak. A mi leletünk a szilá-
gy-nagyfalunak felel meg. Mig Ordoson
bronz és ezüst ékszerek, addig Szilágy-
Nagyfalunál és nálunk kengyelvas-töréde-
kek és állatsontok is találtattak; mindkét
helyen széttörve jöttek napvilágra az edé-
nyek. Ennek oka a temetkezésben rejlik;
ugyanis az urnák oldalt fektették, tetejök-
re pedig egy nagy kő volt fektetve. E leletek
körülbelül a 6—9-ik századból valók. Az
urnák 50—70 cm. mélységben találtattak.
A televényes földben, mely 110 cm. mély-
ségbe ment alá, 15—25 cm. vastagságu
égetett föld volt; ebben vörösré égetett
durva, kavicsos agyagba került cserépa-
rabok találtattak. Ezalatt ismét televény-
föld találtattott, több, mint 1 m. mélység-
ben. Ugy látszik, hogy eredeti színvonala
ez volt. Az egyik árok végén alig 50 cm.
mélységben római utmaradványok is for-
dultak elő. Ugyancsak e népvándorlasi te-
metőből való azon urna és urnaszáj is, me-
lyet ezelőtt 5 évvel Török S. sirboltjánál
találtak; ezen leletet ifj. Erdő Sándor a
muzeumnak ajándékozta. A temető nagy
kiterjedéséből látszik, hogy az bizonyosan
több századon át használtattott temetkezési
helyül. A cserépdarabok különféleek voltak;
a már említett hullámvonalallal díszítettek
korongon készültek és szürkére vannak
égetve; a más edények színe fekete, felü-
letük ki van csiszolva. Találtattott 2 cserép-
darab, melyek szintén korongon készültek;
az egyik egy sor ponttal, a másik két víz-
szintes vonal között harántos vonalakkal
van díszítve. Találtak továbbá sokkal dur-
vább kövecses agyagból készült cserépa-
rabokat; ezek nem korongon készültek, s
néhányike dudorral (bogokkal) van ellátva.

— Thaly István, a cs.-szeredai állami
építészeti hivatal főnöke, Egerbe helyezte-
tett át s helyébe Hám Ignác mérnök ne-
veztetett ki N.-Szöllösről. Thaly eltávozá-
sát őszintén sajnáljuk; mert benne megyénk
nem csak egy lelkiismeretes, pontos és min-
den tekintetben a kor színvonalán álló derék
szakfőrt veszít, de társadalmi mozgalmaink
egyik tevékeny, buzgó harcászát is nélkülö-
zni fogjuk eltávozásával.

— Ha az ember kimegy a mezőre, a kö-
rülfevő hegyeken 7—8 helyen látja égni
az erdőket, melyek esténként mind megannyi
mécsesek világítják meg az éjszakát. Régi
dolog, hogy az ember nemigen szokta meg-
becsülni azt, a minek bővében van. — Az
utódok bizonyára nem fogják megköszönni
azon rablógazdálkodást, mit a jelen nemze-
dek az erdőkkel elkövet. Meggyújtják az
erdőket némelyek azért, mert azt hiszik,
hogy az elégetett területen jobban tenyészik
a gomba, és e csekély haszonért százakat
érfő fa elpusztul; mások meg pusztá kedv-
telésből, vagy más okból égetik föl az erdő-
ket. A községek pedig mit sem tesznek az
ily erdővégek elfojtására, s így némelykor
különösen, ha szél is van, több holdnyi te-
rületek megsemmisülnek. Felhívjuk az erdő-
felügyelő ur figyelmét e dologra.

— Nyilvános számadás. A k.-vásárhe-
lyi „Stephanie“ menház és a háromszéki
„Erzsébet“ árvaleányház közös javára f. év
február 4-én rendezett táncszármazalom ered-
ményéről bizottsági pénztárnok a követke-
ző számadást terjesztette be. Elárúsított
tekintetes Sáska Antal urnó közreműkö-
désével 95 drb. személy és 1 drb családjegy.
Kósa Mózes és Fejér Antal urak által elár-
úsított 56 drb. személy-jegy, 2 drb. család-
jegy. Vendéglistól, czukrástól és két
nemes szívű maszk gyűjtéséből befolyt, 4
frt 73 kr. Felülfizettek az ügy iránti érde-
keltségük és áldozatkészségükből kifolyó-
lag méltóságos Pótsa Jánosné 2 forintot,
Molnár Dénes városkapitány 50 kr. Kovács
György 50 kr. Dávid Gyula 40 kr. N. N.

10 kr. Összes bevétel 170 frt 33 kr. Kiadás
zenészeknek, terem, világítás, nyomtatvány
és szolgálatokért 72 frt 07 kr. Tiszta jöve-
delem 98 frt 26 kr. Midőn ezt a nagyré-
demű pártoló közönségnek tudomására hoz-
zuk, egyszersmind leghálásabb köszönetün-
ket fejezzük ki úgy a t. felülfizetők, mint
a t. közreműködőknek. Adja az ég, hogy
nemes szívűk bűtöl menten, még számos
évben részesíthesse városunk büszkeségéül
tekinthető humán intézeteket a méltán meg-
érdemelt magas pártfogásban és segélyben.
Kézdí-Vásárhelyt, 1882 április 12-én. Szócs
József polgármester, bálbizottsági elnök.

— A csikszereadi szolgabírói járásban
a loósztyálozás f. hó 21., 22. és 24-én tar-
tatik, mégpedig 21-én: Csátószeg, Szt-Si-
món, Szt-Király és Szt-Imre községekből
Szt-Imrén; 22-kén Mindszent, Szentlélek,
Zsögöd, Várdotfalva, Csobotfalva, Csomor-
tán, Taploca községekből Szeredában a vár
előtt; 24-én Pálfalva, Delne, Csicsó és Má-
dófalva községekből Csicsóban.

— Ügyilkosság. Folyó hó 12-én reggel
6 órakor Gyergyó-Szt-Miklóson a csendő-
ségi laktanyán egy Szabó nevű csendő-
rizedes ismeretlen okból agyonlőtte magát.
Azonnal szörnyet halt.

— Csik-Somlyón a járványszerűleg mu-
tatkozó roncsoló toroklob miatt az elemi
iskolák, bizonytalan időig, bezárattak.

— Thalia és Terpsichore. Többek felké-
résére köztudomásra hozzuk, hogy ma va-
sárnap, a szini előadás után táncszármazalom
fog rendeztetni, mit is a táncszármazaló if-
juság szíveskedjék tudomásul venni.

— Kézdívásárhelyi Megyaszi Máté egy
5 frtos bankjegymintát (1825-ből) ajándéko-
zott a muzeumnak.

— Marosvásárhelyi hírek. Az „Iparos
polgári egyesület“ husvét másod napján ki-
tűnő programmal fillér-estélyt rendezett,
mely kitűnően sikerült s 135 frton fölül
jővedelmezett a jó irányt helyesen követő
egylet pénztára javára. — Sárosterki Idősb
Gróf Teleky Sámuel husvét 3-ad nap-
jára virradólag meghalt. Nagyjaik elvesz-
tését méltán fájlalhatjuk! — Ádám Zsig-
mond, jó hírből állott m.-vásárhelyi értel-
mes kovácsmester, folyó hó 12-kén reggel,
élete 49-ik, boldog házassága 25-ik évében,
tüdőlob következtében meghalt. Özvegyet
s két árvát hagyott hátra, kikre az ég víga-
szát kívánjuk! Áldás és béke a megboldo-
gult poraira!

— Vasuti kocsik kerekai papirból. A
„Delaware Lakawanna and Western Rail-
road“ czimű vasut igazgatója jelenti,
hogy a papirból készült vasuti kerekeket
tizenöt havi próba után jobbaknak találta
a vaskerekeknél. Egy szalonkocsi 11 hóna-
pon át több mint 100,000 amerikai mértföld-
et futott át papirból készült kerekeken,
a nélkül, hogy ezek legkisebb sérülést szen-
vedtek volna, sőt még egyszer annyi időt
fognak kitartani minden javítás nélkül. Az
említett vasutársulatnál 4 szalon-, 3 háló-
kocsi és 12 mozdony van papirkerekekkel
ellátva. A „Central Michigan“ vasutvonal
szintén ezeket fogja ezentul használni s
több vasutársulat már előkészületeket tesz
a papiranyagból készült kerekeknek állandó
alkalmazására, mert ezek jelentékeny ha-
ladást képeznek s a jövő kizárólag ezeké.

Gazdaság és kertészet.

Tudomány és mezőgazdaság. Az utolsó
husz év alatt nagy változás állott be a
tudománynak és mezőgazdaságnak egy-
máshoz való viszonya, illetőleg amannak
emerre való hatása tekintetében. A föld-
művelésben, a növény- és állattenyésztés-
ben létrejött nagyszerű javítások hosszú
gondolkozásnak és tapasztalásnak s a me-
zőgazdasági munka fölött tett számítások-
nak az eredménye, melyek az ősi gazdál-
kodási elveket, a száz esztendősz kalendá-
rium szabályait stb., melyek minden ha-
ladásnak útját állták, rohamosan szorítják
kifelé. Hogy mily élénk a kölcsönhatás
most már a tudomány és mezőgazdaság
között, mutatja csak azon egy adat is, hogy
Németországban közel 200 vegyész és nö-
vény-physiolog foglalkozik több mint 90
kísérleti állomáson s más intézetekben a

mezőgazdaság legbonyolultabb feladványai-
nak megoldásával. De más európai államok
is, kivéve tán csak Törökországot és Por-
tugáliát, hatamas léptekkel haladnak e te-
kintetben előre. Hogy az amerikai Egye-
sült-államokban is tudják méltányolni a
tudománynak a mezőgazdaságra való nagy
jelentőségét, bizonyítja az, hogy az Unio
minden vidékén számos tanintézet, u. n.
colleges van, melyek kizárólag a mező-
gazdaság érdekeinek szolgálnak, s a me-
lyek működése számtalan mezőgazdasági
lap és magánvizsgálódások által egészítte-
tik ki. A mezőgazdaság jövője hazánkban
is a mezőgazdasági tudomány jövőjétől
függ, a mezőgazdasági ismeretek elterjedé-
sének, a tudomány felvirágzásának kérdé-
se a mezőgazdaság felvirágzásának kérdé-
sével azonos.

A kéreg bemetszése előmozdítja a gyü-
mölcsfák termékenységét; ezen régi eljá-
rást azonban, úgy látszik, nem ismerik
annyira, mint megérdemelné. A felhasítás
a törzs elágazási helyétől a földig eszkö-
zöltetik, s így a fán mintegy érvágás eszkö-
zöltetik. Ismeretes dolog, hogy a táp-
csatornák, melyek a tápnedvet a gyökerek-
től a koronájig vezetik, a törzsön függé-
lyes irányban haladnak. Minél több ilyen
csatorna van a törzsön, annál nagyobb
leend a közlekedés a gyökerek és a koro-
na között. A tulságosan erős kéreg azon-
ban az új csatornák képződésének gyak-
ran akadályul szolgál, minek következmé-
nye a terméketlenség. Egy bemetszés ren-
desen elegendő; ha azonban a fa nagyobb,
3—4 metszés is lehet tenni, de mindig az
északi oldalon. Óvakodjunk azonban a tul-
erős bemetszéstől, mert a hancsnak min-
den megvágása sebzéssel egyenlő, s a fára
nézve legtöbb esetben hátrányos. Ezen ér-
vágásra legalkalmasabb április, május és
június, tehát a legerősebb nedvzárlás
szaka, mert ekkor lehet a hancs megsérté-
sét legkönnyebben elkerülni. Rubens, a
legjelesebb pomológok egyike, a kéreg be-
metszését szilva- és barackfáknál a ter-
mékenység fokozása végett minden két
évben ismételtetni ajánlja.

Szoptatni nem akaró kancának vizsgál-
juk meg tőgyét, hogy csupán tulságosan
érzékeny és csiklandos-e, vagy pedig va-
lóban meg van-e betegedve. Az első eset-
ben minden alkalommal, mikor csak a csik-
ló szopni akar, felügyelőt kell a lő mellé
állítani, ki azt simogatással, hízélgéssel
vagy eléje vetett abrakkal az ingerlékeny-
ség legyőzése végett igyekezzék. Ha en-
nek semmi sikere sem lenne s a kancza a
szopás alatt nyugtalankodnék, vagy éppen
rugdosna, jó lesz az egyik első lábat fel-
emelni, s az egész idő alatt így tartani.
Ha még így sem érünk el semmi ered-
ményt, nem marad más hátra, mint a szop-
tatás előtt a lónak mind a négy lábát kö-
telekkel kipányvázni. Ezen intézkedések
foganatosítása mellett a csiklandás kevés
idő alatt elmarad és az állatnak a rugdo-
sás többé eszébe sem jut, szükséges azon-
ban megtudni, hogy nincs-e a kancza tő-
gyén valamely felületen sérülés vagy eset-
leg nincsen-e a tőgy meglobosodva, mert
ekkor egész természetes, hogy az állat a
fájdalmak miatt nem engedi a csikot tő-
gyéhez közelíteni; felületen sérüléseknél
és bőrrepedéseknél elég a sérült helyeket
néhányszor collodiummal beecsetelni, hogy
az így képződött boríték alatt a seb gyors-
san behegedjen. Ha a baj nagyobb, akkor
a neki legjobban megfelelő gyógyeljárást
kell alkalmazásba venni, mi mellett gyak-
ran szükségessé válik a csikónak teljes
elválasztása.

Kérdések és válaszok.

Ezen rovat alatt olvasóink érdekében bármint, a
gazdasági szakmába vágó kérdéseknek állandó tért
nyitunk s azokra választ eszközünk. Ezen kívül
szívesen közlünk a háztartás körébe eső másnemű
tudakozódásokat vagy azokra adott válaszokat. Az
e rovatban közlendő kérdéseket és válaszokat egy-
szerű névalírással kérjük a szerkesztőséghez bekü-
deni, habár közzétételük az illető kívánsága szerint
név- vagy betűjegy alatt is történhetik. Feleletek
adásánál kérjük mindig lapunk azon számára hivat-
kozni, melyben a kérdés közlötett.

Kérdések.

Nagyon szépen kérem e lap olvasói
közül azokat, a kik az alábbi kérdéseimre
szíveskednének megfellelni, de a legcélsze-
lyebb költség kiméltésével, hogy a sertések-
nél előforduló s időszakonként uralkodó

járványos alaku nyavalyáknak és betegségeknek mik az okai?

Miként lehetne ezen nyavalyák lényegének nyomozása s az erre vonatkozó kísérletek nyomán ezen baj elhárításán segíteni; s erre nézve egy sikeres gyógymódot találni?

S vajlon ezen veszélyes nemű nyavalya, a léptályoggal összeköttetésben van-e? Továbbá ezen veszélyes betegség más állatnál fordul-e elő? Végre, a leölt állat húsát alom nélkül élvezhető-e?

Solyom János.

Kérdem s egyszersmind nagyon lekötelezne azon szíves olvasó, a ki utasítást és tanácsot adna arról, hogy miféle gyógymód és eljárás által lehetne a marhák láb- és szájfájásait a legsikeresebben és legbiztosabban orvosolni?

..... m. s

Szerkesztői izenetek.

r. y. Budapest. Jóni fog.

Benkő Pál, plebános urnak. Alapot küldjük. Az előfizetési pénzek Csikmegye részéről a csikszerepai szerkesztőséghez küldendők. Szíves üdvözlét!

Erős Gergelyről. Nem illik lapunk keretébe. Vidéki leveleket s apró híreket szívesen veszünk.

Ibolyka. A kedves névrokonaiából kötött sokat szívesen veendjük, de ez által nem engedjük magunkat megvesztegni. Szíves jóindulatát köszönjük, de verseiből nem kérünk.

Meghalt..... Meghalt és eltemetett a... papírkosárba. Legyen könyű neki az a többi rossz verse, mely ezután föléje fog kerülni.

Sekundans. Szívesen elhiszük önnek, hogy a fővárosi lapokba „írogatott és pedig sikerrel” de a mi szerény lapunkban az ilyen írogatások alkert nem fogának aratni, ugyanazért, nehogy eddig szerzett renoméját tönkre tegyék, czikkét csupán gyöngédségből félre tettük.

Névtelen levelező. Levelet kaptuk, azonban nem birunk elég romantikus érzelmekkel, hogy higgyünk az efféléknek. Kérjük saját neve alatt írni s akkor aztán majd meglátjuk.

Elekes T. urnak. Tévedésből késett meg. Ne tessék ezért neheztelni. Mindig szívesen látott vendég lesz.

A közönség köréből.*)

Kérdés Kézdi-Vásárhely város tkt. tanácsához.

Több már egy événél, hogy a tűzrendészeti szabályzat jóváhagyatott s végrehajtás végett leküldetett. A tkt. tanács azonban annak végrehajtására még semmit sem tett. Kérdjük: Akarja-e a tkt. tanács ezen szabályzatot valamikor végrehajtani s ha igen, mikor?

Többen.

*) E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Április 14-én.

Magyar aranyjárdék	119.35
Magyar vasuti kölcsön	134.—
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	91.—
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	110.50
M. keleti vasuti államköt. évi 1876	95.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.75
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	96.50
Temes-bánati földterherment. kötvény	96.25
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	96.25
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	97.25
Horvát-szlavon földterher. kötvény	—
Magyar szőlődézmá-váltási kötvény	96.75
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	118.75
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy	111.—
Osztrák járadék papirban	76.50
Osztrák járadék ezüstben	77.25
Osztrák járadék aranyban	94.—
1860. államsorsjegyek	130.—
Osztrák-magyar bankrészevény	820.—
Magyar hitelbank-részevény	328.25
Osztrák hitelezet-részevény	336.60
Ezüst	—
Os. és kir. arany	5.62
20 frankos arany	9.52
Német birodalmi márka	58.70
London (2 havi váltókért)	120.10
Magyar papíráradék	88.25

Felölő szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbó Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Piaci árak

		Kézdi-Vásárhely április 6.		Csik-Szereda április 12.		Sz. dvarhely április 4.		Gy.-Sz. Miklós április 8.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Helyi árak	Buza) tiszta	8	80	10	—	10	60	10	80
	) elegy	7	—	—	—	—	—	—	—
	Rozs) tiszta	5	60	6	25	6	—	6	80
	) elegy	—	—	—	—	1	20	5	50
	Árpa) tiszta	5	—	5	50	—	—	6	—
	) elegy	—	—	5	—	—	—	5	20
	Zab	3	40	3	25	3	80	4	—
	Törökbuza	5	10	5	40	6	10	6	75
	Kása) köles	12	—	8	—	—	—	—	—
	) árpa	24	—	—	—	—	—	—	—
Külföldi árak	Borsó	7	—	5	—	6	60	—	—
	Lenese	12	—	—	—	—	—	—	—
	Fuszulyka	6	—	5	—	—	—	5	80
	Lenmag	—	—	—	—	10	50	10	—
	Kendermag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	—	—	—	—	—	—
	Pityóka	2	—	2	50	2	—	2	30
	Marhahus	—	40	—	36	40	—	—	40
	Disznóhus	—	44	—	40	48	—	—	48
	Juh-hus	—	70	—	60	—	—	—	—
Egy pár csirke	Szalona	—	—	—	—	—	—	—	70
	Fagygyu	—	32	—	—	—	—	—	35
	Malacz	1	50	1	20	1	50	1	10
	Lud	1	—	—	—	80	—	—	—
	Réce	—	50	—	—	—	—	—	—
	Bárány) fejtér	2	—	1	90	—	—	1	66
	) fekete	3	—	2	20	—	—	2	20
	Egy pár csirke	—	—	—	40	—	50	—	38
	10 tojás	—	15	—	15	—	12	—	18
		—	—	—	—	—	—	—	—

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának MENETRENDJE.

(Érvényes 1881. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:

Állomások:

	Személy vonat 203. sz.	Vegyes vonat	óra és perc
Bukurestből Indul	—	—	—
Predeal	—	—	—
Tömös	—	—	—
Brassó) Erk.	—	—	—
) Ind.	6.13	7.25	—
Földvár) Ind.	6.52	8.35	—
Apáca) Ind.	7.23	9.34	—
Agostonfalva) Ind.	7.51	1. —	—
Kőhalom) Ind.	8.41	12.48	—
Héjasfalva) Ind.	10.15	4.01	—
Szegesvár) vendéglő (Erk.)	10.32	4.29	—
) Ind.	10.52	5.23	—
Medgyes) Ind.	12.06	8.10	—
Kapus) Elágazás (Erk.)	12.24	8.38	—
) N.-Sze-ben felé (Ind.)	12.30	9.50	—
Tüvis) Elágazás (Erk.)	2.06	12.49	—
) Gy.-Fehér-vendéglő (Ind.)	2.26	2.18	—
Kocsárd) Elágazás (Erk.)	3.24	4.09	—
) M.-Vásár-vend. helyfelé (Indul)	3.34	4.50	—
Kolozsvár vendéglő) Erk.	5.50	8.47	—
) Indul	6.28	8.20	—
Nagyvárad vendéglő) Erk.	11.44	10.08	—
) Indul	11.52	1. —	—
Budapest) Erkezik	8.45	5.37	—

A Nagyvárad—predeal irány:

Állomások:

	Személy vonat 204. sz.	Vegyes vonat	óra és perc
Budapest Ind.	—	—	—
Nagyvárad (vend.)) Erk.	—	—	—
) Ind.	5. —	8.17	—
Kolozsvár) Erkezik	9.40	4.58	—
) Indul	10.14	8. —	—
Kocsárd (vend.) (Elágazás) Erk.	12.38	11.34	—
) (M.-Vás.) Indul	12.42	12.23	—
Tüvis (vendéglő) (Elágazás) Erk.	148	2.17	—
) (Gy.-Fehér.) Ind.	2.17	3. —	—
Kapus (Elág. N.-Sze-)) Erk.	3.07	5.44	—
) (ben felé, (vendgl.) Ind.	3.41	6.52	—
Medgyes) Ind.	4.51	7.42	—
Szegesvár (vendéglő) Erkezik	5.11	9.49	—
) Indul	5.22	10.33	—
Héjasfalva) Ind.	5.32	11.15	—
Kőhalom) Ind.	7.29	2. —	—
Agostonfalva) Ind.	8.18	3.53	—
Apáca) Ind.	8.51	4.41	—
Földvár) Ind.	9.23	5.37	—
Brassó (vendéglő) Erkezik	10.02	6.48	—
) Indul	—	—	—
Tömös) Ind.	—	—	—
Predeal) Ind.	—	—	—
Bukurest) Erkezik	—	—	—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik.

Sz. 2—1882.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY.

Csik-Szent-Miklós róm. kath. község 1881. évi október 28-án elhatározta egy új iskolának építését. Ezen építkezés vállalkozás utján biztosítása végett 1882. április hó 17-én délelőtt 9 órakor Csik-Szt.-Miklós község hivatalos házánál, szóbeli és írásbeli zárt ajánlatok elfogadása mellett nyilvános árlejtést fog tartani.

Az építési költségeket a következő összegek jelzik:

1) Föld-munka	128	frt 80	kr.	5) Cserépfedő-munka	204	frt 68	kr.
2) Kőmives-munka	1689	„ 25	„	6) Bádógos, asztalos, lakatos, kovács, mázoló, üveges munkák összesen	1968	frt 69	kr.
3) Kőfaragó-munka	152	„ 40	„				
4) Ács-munka	701	„ 41	„				
				Összes építési költség	4845	frt 23	kr.

Ezen készpénzbeli költségekhez a község járul 100 □ öl kövel, szükséges fával, 50 ezer téglával.

A tervek, költségvetés, építési leírás, az árjegyzéki és építési feltételek 1882-ik évi március hó 23-tól fogva, ugyanazon évi április hó 17-ik napjáig a fenn említett község hivatalos házánál megtekinthetők és ugyanott átvehetők az írásbeli zárt ajánlati minták is.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozók, miszerint a fenn kitett napon és órában az elő irányzott építési költség után számítandó 10 százalék bánatpénzzel ellátva, a kitűzött helyen vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig jogérvényes írásbeli zárt ajánlatukat a 10 százaléktól bíratpénznek melléklése mellett az árlejtési bizottmányhoz, az árlejtési és építési feltételekben kitűzött határidőig küldjék be.

6—6

Csik-Szent-Miklós, 1882. március 23-án.

Kiss Dénes m. p.
közjegyző.

Bálinth Lázár m. p.
plebános.

Péter József m. p.
isk. sz. elnök.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.

„Betegbarát”. Az e czim alatt Richter lipcsei kiadójának megjelent rőpirat egésszegeseknek az első betegségi tünetek leküzdésére, betegeknek pedig a baj sikeres gyógyítására megbízható tanácsokat nyújt. E könyvet Gorischek Károly cs. kir. egyetemi könyvkereskedése (Bécs, I. István tér 6.) ingyen és bérmentve küldi meg s így a megrendelőnek nem okoz több költséget 2 krajczárnál a levelező lapért. 8—11

Egy ép, erőteljes székely ember, ki több évig volt alkalmazva, mint tisztartó, jó bizonyítvánnyal és ajánló levéllel ellátva, **alkalmazást keres.** Bővebb felvilágosítást e lap kiadóhivatalában nyerhetni. 3—6

Sz. 1808.—1882. tszéki.

Sz. 6.—1882. közj.

Arverési hirdetmény.

A brassói tek. kir. tszéknak 1882. é. márcz. 25-én 1808. polg. sz. a kelt végzésével a Gyertyánffy Albert, brassói ker. czég csődtömegéhez tartozó árucikkeknek nyilvános birói elárverezése elrendeltetvén, és ennek foganatosításával alólirt kir. közjegyző megbízatván, ennek folytán ezen birói árverezés megtartására határidőül folyó 1882-dik évi április hó 25-dik és esetleg következő napjait tűzöm ki.

Miről az érdekelt feleket és venni kívánókat azon hozzáadással értesitem, hogy az árverezés a czég tüzleti helységében: belvárosi klastrom-utoza, 5-ik házszám alatt, mindenkor dél előtti 9 órától 12 óráig és dél után 3-tól 6 óráig fog megtartatni; hogy az első két napon a 34051 fitra és 84 krra becsült árucikkek egészbeni eladása fog megkísérltetni, és csak ennek eredménytelensége esetében fog részbeni eladás foganatosittatni.

Végre figyelmeztetnek venni kívánók, hogy a többi részletes árverezési feltételeket a hivatalos órák alatt a helybeli tek. kir. törvénysekéknél, ügyvéd Dr. Herell Heinrich, csődtömeggondnok urnál és alólirt kir. közjegyző irodájában, az árverezési napig megtekinthetik.

Brassó, 1882. április 1-én.

Nemes Péter,
k. közjegyző.

3—3